

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење Одлуке о буџету Општине Жагубица за 2025. годину садржани су у: члану 43. став 1. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", број 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исп, 108/13, 142/14, 68/2015-др.закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 138/22, 118/2021-др.закон, и 92/2023.), члану 32. тачка 2. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/2007, 83/2014-др.закон, 101/2016 и 47/2018 и 111/2021-др.закон) Закон о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 62/2006, 47/2011, 93/2012, 83/2016, 104/2016-др.закон и 95/2018-др.закон, 86/2019, 126/2020, 99/2021, 111/2021, 124/2022 и 97/2023) и други закони којима се опредељују јавни приходи и јавни расходи буџета.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ

Доношење буџета на свим нивоима власти ближе је уређено Законом о буџетском систему, који буџет дефинише као "свеобухватан план прихода и примања и план расхода и издатака". Овим законом је одређено да се буџет доноси за период од једне фискалне године и важи за годину за коју је донет, а фискалном годином сматра се период од дванаест месеци, који се "поклапа" са календарском годином јер траје од 1. јануара до 31. децембра.

Кључну улогу за припрему буџета за наредну годину, на свим нивоима власти, има усвајање Фискалне стратегије од стране Владе Републике Србије јер је у буџетском процесу то полазна основа за доношење упутства за припрему буџета од стране надлежних органа, с обзиром на садржај Фискалне стратегије, законом одређен, који чине, између осталог, циљеви и смернице економске и фискалне политике Владе за средњорочни период (за период од три узастопне фискалне године, односно за период који обухвата идућу буџетску и наредне две фискалне године) за који се доноси Фискална стратегија, укључујући и средњорочне пројекције макроекономских и фискалних агрегата и индикатора. Из тог разлога Фискална стратегија, коју Влада усваја и доставља на разматрање Народној скупштини 15. јуна (када је доставља и локалној власти), представља полазни документ у поступку доношења буџета, на основу којег Министарство финансија доноси упутство за припрему нацрта буџета Републике Србије, односно упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти, сагласно којима се доносе буџети и финансијски планови корисника буџетских средстава и организација за обавезно социјално осигурање.

Према календару буџета локалне власти, **1. август** текуће године крајњи је рок за почетак припреме буџета јединица локалне самоуправе за наредну буџетску годину јер до тог датума директним корисницима средстава буџета локалне власти "локални орган управе надлежан за финансије доставља упутство за припрему нацрта буџета локалне власти", сачињено у складу са Упутством за припрему одлуке о буџету, које министар финансија достави локалној власти 5. јула (у случају редовног тока буџетског циклуса), пошто Влада Републике Србије 15. јуна усвоји и локалној власти достави Фискалну стратегију за наредни средњорочни период. Према упутству локалног органа управе надлежног за финансије, директни буџетски корисници сачињавају предлог финансијског плана за буџетску и наредне две фискалне године и (у складу са утврђеним календаром буџета локалне власти) достављају га локалном органу управе надлежном за финансије до **15. септембра** текуће године, да би припрема буџета на овом нивоу власти могла да се настави по прописаној процедури, то јест да би сви прописани рокови за извршење осталих обавеза у поступку припреме и доношења буџета јединица локалне власти у потпуности били испоштовани (**1. новембар** - за доставу Нацрта одлуке о буџету надлежном Извршном органу локалне власти; **15. новембар** - за доставу предлога одлуке о буџету Скупштини локалне власти; **20. децембар** - за доношење одлуке о буџету локалне власти од стране скупштине и **25. децембар** - за доставу Одлуке о буџету локалне власти надлежном министру).

Одељење за финансије и буџет доставила је директним корисницима у законом предвиђеном року Упутство за припрему буџета општине Жагубица за 2025. годину, које је припремила имајући у виду важећу "Фискалну стратегију за 2025. годину са пројекцијама за 2026. и 2027. годину".

Уважавајући, дакле, познате (раније дате) макроекономске пројекције за 2025. годину, као и методологију израде Одлуке о буџету локалне власти и предлога финансијског плана корисника средстава буџета локалне власти, дате у Упутству министра, Упутством Одељења за финансије и буџет, корисницима буџета општине Жагубица дате су смернице, оквири и рок за припрему предлога финансијског плана за

наредну годину, као и обим (буџетских) средстава који може да садржи предлог финансијског плана сваког директног буџетског корисника, узимајући за основне економске претпоставке за 2025. годину.

Према описаној процедури за припрему и доношење буџета, сагласно члану 31. Закона о буџетском систему, директни буџетски корисници били су дужни да, на основу овог упутства и датог оквира потрошње, израде предлог финансијског плана за наредну годину (који би обухватао расходе и издатке исказане по прописаној буџетској класификацији и детаљно писано образложење расхода и издатака, као и извора финансирања) и, потом, да га у датом року доставе Одељењу за финансије и буџет, која пре израде нацрта буџета и укључивања предлога корисника у посебни део буџета, разматра захтеве корисника садржане у предлозима њихових финансијских планова, са становишта усаглашености захтева са датим смерницама за планирање буџета (нарочито расхода код којих је непоштовање смерница за планирање Законом санкционисано) и билансним могућностима буџета.

Буџет Општине је, формално и процедурално, припремљен у складу са Законом о буџетском систему и подзаконским општим актима, који су донети у складу са овим законом, ради његове примене, то јест спровођења. Наиме, по разматрању захтева корисника буџетских средстава (садржаних у достављеним предлозима финансијских планова корисника), сачињен је Нацрт одлуке о буџету Општине Жагубица за наредну годину, који је у погледу садржаја сагласан са Законом о буџетском систему, а у формалном смислу и са прописаним системом јединствене буџетске класификације, која обухвата: економску класификацију прихода и примања и расхода и издатака, организациону класификацију, функционалну класификацију и програмску класификацију расхода и издатака, као и класификацију према изворима финансирања, сагласно Правилнику о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем ("Службени гласник РС", бр. 16/16, 49/16, 107/16, 46/17, 20/2018, 36/18, 93/18, 104/18, 14/19, 33/19, 68/19, 84/19, 151/20, 19/21 и 66/21).

У Нацрту Одлуке о буџету поштован је принцип бруто буџета, прописан чланом 92. став 1. Устава Републике Србије, сагласно којем у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе "морају бити приказани сви приходи и расходи којима се финансирају њихове надлежности".

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОДРЕДАБА ПРЕДЛОЖЕНЕ ОДЛУКЕ

Закон о буџетском систему дефинише одлуку о буџету као одлуку "којом се процењују приходи и примања, те утврђују расходи и издаци за једну или три године", а доноси је скупштина локалне власти, пошто надлежни извршни орган локалне власти утврди предлог одлуке о буџету локалне власти и достави га скупштини локалне власти на усвајање, у року утврђеном буџетским календаром.

Сходно томе, Општинско веће општине Жагубица утврдило је Предлог одлуке о буџету општине Жагубица за 2025. годину, који се, сагласно члану 28. Закона о буџетском систему (којим је уређена припрема буџета и финансијских планова, а у оквиру тога и садржај буџета), састоји "из општег дела, посебног дела и образложења са програмским информацијама".

Саставни део одлуке о буџету чини и такозвани нормативни део, са одредбама којима се уређује начин извршавања буџета, с обзиром на дефиницију одлуке о буџету из члана 2. тачка 2. Закона о буџетском систему, по којој одлука о буџету "садржи и одредбе битне за извршење те одлуке" те предложена одлука о буџету, поред обавезног општег и посебног дела, садржи и део са одредбама о извршењу буџета, односно норме које се односе на обавезе и овлашћења, како надлежних органа, тако и корисника буџета.

Општи део предложене одлуке о буџету садржи рачун прихода и расхода, односно планиране приходе и примања по економској класификацији прихода и примања и планиране расходе и издатке по економској класификацији расхода и издатака, као и нето набавку нефинансијске имовине, исказану као разлику продаје и набавке нефинансијске имовине. У Општем делу је, такође, утврђен и буџетски суфицит, односно укупни фискални суфицит и рачун финансирања, приходи исказани и квантификовани појединачно по врстама извора. Општи део, поред тога, садржи и "преглед планираних капиталних издатака буџетских корисника за текућу и наредне две буџетске године", као и одредбе којима су утврђена средства за сталну и текућу буџетску резерву, што је обавезан део садржаја општег дела буџета.

У Општем делу буџета преглед укупних средстава која се планирају у 2025. години и утврђених расхода и издатака исказан је по прописаној економској класификацији и према изворима финансирања, а расходи и издаци још и по функционалној и програмској класификацији.

Посебни део буџета, сагласно Закону, "исказује финансијске планове директних корисника буџетских средстава", а финансијски планови "укључују расходе и издатке директног корисника буџетских средстава, у складу са економском, функционалном, програмском и класификацијом према изворима финансирања,

дефинисаним у члану 29. овог закона". Дакле, у складу са прописаним класификацијама, у Посебном делу буџета извршен је распоред планираних средстава по корисницима, њиховим програмима и ближим наменама, односно по организационој, функционалној, програмској и економској класификацији расхода и издатака и према извору финансирања, полазећи од законске поделе власти.

У предложеној одлуци о буџету општине Жагубица, буџетске класификације су у Посебном делу буџета примењене по следећем редоследу: организациона, функционална, програмска и економска класификација и класификација по изворима финансирања. У одређивању оваквог распореда класификација руководило се ставом да је организациона класификација полазна класификација у разврставању расхода и издатака јер треба да идентификује место настанка трошка, то јест употребе средстава, односно носиоце трошкова – кориснике буџетских средстава, који у обављању својих, законом утврђених, функција реализују одређене програме и тако "праве" трошак, односно (терминологијом економске класификације) расход или издатак, које финансирају из одређених извора финансирања. У овом предлогу одлуке, дакле, у исказивању апропријација у Посебном делу, програмска класификација следи иза функционалне класификације, имајући у виду да корисник у обављању својих функција реализује програме, а у оквиру њих програмске активности и/или пројекте, то јест да се програми реализују у сврху обављања одређене функције, а не обрнуто.

Такође, у буџету су (у Посебном делу предложене одлуке), поред свих нумеричких ознака, односно класификација, задржане и такозване позиције буџета (заправо редни бројеви у низу апропријација), из сасвим практичних разлога, с обзиром на то да је позиција буџета својеврсна адреса, тачније нумеричка ознака која, самим позиционирањем код сваке апропријације појединачно, обухвата све потребне податке о конкретном расходу или издатку, заправо његова обележја, одређена применом прописаних класификација.

У предложеној одлуци, после Посебног дела, приказан је и такозвани Програмски део буџета, у којем су планирани програми (тачније програмска структура расхода и издатака) повезани са организационом и функционалном класификацијом, као и класификацијом према изворима финансирања. Отуда Програмски део буџета приказује све програме који ће се финансирати из буџета за 2025. годину, носиоце програма, то јест надлежне кориснике за њихову реализацију, функцију у оквиру које се програми спроводе и изворе средстава из којих ће се финансирати.

С обзиром на поменуту законску одредбу о садржају буџета, и образложење предложене одлуке о буџету (које је, дакле, сагласно Закону, поред општег и посебног дела, саставни део буџета) сачињено је у форми коју прописује члан 28. Закона о буџетском систему, што потврђује његов садржај, с обзиром на то да се састоји од образложења Општег дела буџета и Програмских информација, како је одређено ставом 5. овог члана Закона.

Програмске информације садрже описе програма, програмских активности и пројеката корисника буџетских средстава, циљеве који се желе постићи у средњорочном периоду спровођењем програма, програмских активности и пројеката, као и показатеље учинка за праћење постизања наведених циљева.

Претходним изменама Закона о буџетском систему, које су објављене у "Службеном гласнику РС", број 103/15, а ступиле на снагу 15. децембра 2015. године, дефиниције појмова у вези са програмским буџетирањем проширене су и на појам "родно одговорно буџетирање", чиме су створени предуслови да се у буџетски процес, између осталог, уведе и родно одговорно буџетирање.

Увођење принципа родне равноправности у буџетски процес подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода, са циљем унапређења родне равноправности.

У том смислу, ставом 6. истог члана Закона одређено је да "неки од дефинисаних циљева, односно показатеља учинка програма, програмских активности или пројекта представљају родно одговорне циљеве, односно родне показатеље којима се приказују и прате планирани доприноси програма, програмских активности или пројекта остваривању родне равноправности", што практично значи обавезу да се приликом утврђивања програмске структуре, односно припреме програмског дела буџета дефинишу родно одговорни циљеви, родни индикатори учинка, исхода и резултата, којима се приказују планирани очекивани доприноси програма, програмске активности или пројекта остваривању родне равноправности.

Сагласно одредби о поступном увођењу родно одговорног буџетирања, у предложеној одлуци три корисника исказала су родно одговорне циљеве и родне индикаторе учинка, исхода и резултата, ради приказивања очекиваних доприноса програма, програмске активности или пројеката остваривању принципа родне равноправности. Родне индикаторе учинка увели су следећи корисници: Општинска управа за програме: Програм 8- Предшколско образовање, програм 9- Основно образовање и програм 11- Социјална и дечја заштита.

Како је већ наведено, у складу са Законом, поред општег и посебног дела, саставни део Нацрта, односно Предлога одлуке о буџету јесте и образложење одлуке о буџету, које је локална власт обавезна да достави Министарству финансија са донетом Одлуком о буџету, како је одређено у „Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2025. годину и пројекција за 2026. и 2027. годину“, које је донео министар финансија. Одређивањем образложења буџета као саставног дела буџета и одређивањем у Упутству министра обавезних елемената које образложење одлуке о буџету треба да садржи (Упутством министра дата табела у којој се исказују планирана средства за плате и број запослених, упоредо по корисницима буџета), како би се избегле предвиђене санкције у виду привремене обуставе преноса трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се Упутством дата обавеза не изврши, образложење одлуке о буџету добија на значају, с обзиром на то да овај део буџета треба да послужи скупштини локалне власти (као органу надлежном за доношење одлуке о буџету) у појашњењу битних елемената предложене одлуке, али и Министарству финансија, у обезбеђивању елемената за оцену усаглашености одлуке о буџету са датим смерницама за планирање

IV ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОПШТЕГ ДЕЛА БУЏЕТА

1. Увод

Буџет општине Жагубица за 2025. годину сачињен је, како је наведено, у формалном смислу, али и процедурално, у складу са Законом о буџетском систему и подзаконским општим актима који су донети у складу са овим законом (пре свега Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем), у сврху његове примене, то јест спровођења.

Поштујући законом прописану процедуру у поступку припреме буџета за наредну годину и начин припреме нацрта буџета, усаглашен са Законом и смерницама из Упутства министра финансија, при планирању буџета за наредну годину, у пројекцијама приходне и расходне стране буџета, узете су у обзир основне макроекономске пројекције и билансне поставке и на њима засноване смернице и препоруке, односно параметри за планирање, који су дати у Упутству.

Од свих пројектованих параметара у поменутом Упутству, за буџетирање су посебно важни они који се односе на раст бруто домаћег производа (БДП) у износу од 7,6%, а који је заснован пре свега на повећању домаће тражње.

Приликом утврђивања потребних средстава буџета за наредну годину, пошло се и од предлога финансијских планова директних корисника и анализе њихових захтева са становишта билансних могућности буџета, са једне стране и препорука и смерница за планирање буџета (тачније, појединих категорија расхода) из Упутства министра финансија. Отуда нису сви захтеви корисника могли да се у потпуности уваже и укључе у буџет, али и поред тога, предложеном Одлуком о буџету планирана су средства у обиму који ће омогућити несметано функционисање свих корисника буџета у 2025. години.

Предложени износ буџета општине за 2025. годину распоређен је на расходној страни по поједним корисницима буџета, у складу са постојећом организационом структуром, односно према важећем броју директних корисника, као и њиховим исказаним потребама у предлогу финансијског плана, усаглашеним са финансијским могућностима буџета.

С обзиром на законску одредбу да се буџет припрема и извршава на основу система јединствене буџетске класификације, која обухвата економску класификацију прихода и примања, економску класификацију расхода и издатака, организациону, функционалну и програмску класификацију расхода и издатака и класификацију према изворима финансирања, буџет општине је исказан према прописаним буџетским класификацијама.

Док су за приходну страну буџета релевантне економска класификација прихода и примања и класификација према изворима финансирања, која "повезује изворе финансирања са конкретним расходима и издацима", дотле се на расходну страну буџета односе све прописане класификације у оквиру система јединствене буџетске класификације, дакле економска класификација расхода и издатака и све друге класификације које чине прописани стандардни класификациони оквир за буџетски систем.

2. Приходи и примања

Приходи и примања буџета општине за 2025. годину планирани су полазећи од прописа који уређују врсте и висину јавних прихода, као и припадност појединих врста прихода јединицама локалне самоуправе,

а на основу анализе остварења средстава буџета у протеклих девет месеци и пројекцији за наредна три месеца, имајући, при том, у виду прописане стопе учешћа општине у републичким приходима и Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2025. годину, које је донео министар финансија, односно дате пројекције основних макроекономских показатеља за 2025. годину (пре свих БДП и инфлације) и препоруку локалној власти "да реално планира своје приходе буџета". Приходи и примања буџета за 2025. годину остварују се из извора 01,07, и пренетих неутрошених средстава из извор 13.

а) према изворима финансирања

Кључну улогу у одређивању извора средстава за буџет на овом нивоу властима Закон о финансирању локалне самоуправе ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13 - усклађени дин. износи, 125/14 - усклађени дин. износи, 95/15 - усклађени дин. износи, 83/16, 91/16 - усклађени дин. износи, 104/16 - др. закон и 96/17 - усклађени дин. Изн, 95/18, 86/19, 126/20, 99/21 и 111/21), којим је уређено финансирање послова јединица локалне самоуправе (општине и градови), односно обезбеђивање средстава јединицама локалне самоуправе за обављање изворних и поверених послова, а затим и Закон о буџетском систему, којим су уређене врсте прихода којима се финансирају надлежности јединице локалне самоуправе и други закони, као и бројни подзаконски акти и општинске одлуке који уређују појединачне приходе и примања буџета.

Врсте извора финансирања одређене су класификацијом средстава по изворима финансирања у члану 8. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем.

б) према економској класификацији прихода и примања

Економска класификација показује како се (убирањем којих врста прихода и примања) прикупљају, то јест остварују средства буџета.

Економска класификација разврстава јавне приходе и примања по врстама, које су законом утврђене, пре свега Законом о буџетском систему (чл. 14. до 21.) и Законом о финансирању локалне самоуправе, којим је детаљније уређена припадност појединих јавних прихода буџету јединице локалне самоуправе за обављање изворних и поверених послова.

У складу са овим и другим прописима сачињен је Предлог одлуке о буџету општине Жагубица за 2025. годину, којим је процењен износ прихода и примања који се очекује у буџету општине у 2025. години, у висини од 701.285.772,00 динара имајући, при том, у виду дате пројекције најважнијих макроекономских индикатора за 2025. годину (БДП и инфлације) и досадашњи тренд у остваривању средстава буџета, узимајући у обзир, истовремено, и испољене тенденције, то јест досадашња кретања у обухвату пореских обвезника и на тржишту рада, у погледу запослености и висине зарада.

У планирању приходне стране буџета пошло се од остварења буџета за првих девет месеци + пројекција за наредна три месеца + раста БДП", који је у 2025. години пројектован на 7,6%). Буџет општине Жагубица је оправдано увећан у односу на параметре и пројекцију буџета, јер се очекује значајно повећање пореза од зарада, повећана наплата пореза на имовину, приходи по основу озакоњења објеката, повећани приходи од накнада за уређивање грађевинског земљишта, као и повећани приходи по основу боравишних такси у складу са изменом Закона о угоститељству, којим се предвиђају додатни приходи, а све у циљу капиталног улагања у путну инфраструктуру и остале објекте на територији општине, односно јавних инвестиција.

Процењени износ од 701.285.772,00 динара односи се на приходе и примања који чине средства буџета за 2025. годину и то: из извора 01 у износу од 633.225.898,00 динара; из извора 03 у износу од 400.000,00 динара, из извора 07 у износу од 67.264.874,00 и извор 16 у износу од 395.000,00 динара.

Примања буџета општине за 2025. годину пројектована су у складу са предлогом корисника и важећим одлукама и инструкцијама Министарства за финансије и буџет.

У структури планираних средстава из буџета, а према економској класификацији прихода и примања, највеће учешће имају текући трансфери од Републике у корист нивоа општина, који се процењују у износу од **297.838.509,00** динара.

Подела прихода на пореске и непореске показује доминантно учешће фискалне категорије прихода, то јест **пореза**, у структури текућих прихода и укупних средстава буџета. **Порески** приходи су пројектовани у износу од 237.213.329,00 дин.

Непорески приходи, пројектовани на нивоу од 98.174.060,00 динара, претежно се односе на изворне приходе буџета општине (таксе и накнаде), које Правилник о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем сврстава у **приходе од продаје добара и услуга и приходе од имовине** у оквиру категорије Д р у г и п р и х о д и (шифра економске класификације 74).

3. Расходи и издаци

Законом је одређено да се буџет припрема и извршава на основу система јединствене буџетске класификације, која обухвата економску класификацију прихода и примања, економску класификацију расхода и издатака, организациону, функционалну и програмску класификацију расхода и издатака и класификацију према изворима финансирања, које сачињавају стандардни класификациони оквир за буџетски систем, ближе уређен Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем.

Имајући у виду и одредбу члана 4. Закона о буџетском систему о принципима који се морају поштовати "приликом припреме и извршења буџета", међу којима је и принцип јединствене буџетске класификације, расходи и издаци у буџету исказују се у складу са прописаним системом јединствене буџетске класификације, која је ближе уређена поменутиим чланом 29. истог Закона.

Економска класификација разврстава расходе и издатке по ближим наменама и тако показује врсте трошкова којима се финансира одређена функција. Конкретно, исказује појединачна добра и услуге (као што су плате, доприноси, услуге, материјал и сл.), као и извршена трансферна и друга плаћања у циљу намирена појединих функција у буџету.

Функционална класификација расхода и издатака обезбеђује преглед трошења средстава према класификацији државних функција, у складу са препоруком Организације Уједињених Нација. Функционална класификација даје одговор на питање шта се финансира, односно за које области се планирају и троше буџетска средства и не зависи од корисника који одређену функцију спроводи, односно обавља, већ се везује искључиво за функционалну намену, то јест област која се финансира.

Организациона класификација расхода и издатака идентификује распоред буџетских средстава по свим (директним и индиректним) буџетским корисницима који се финансирају из буџета и тако показује ко су корисници буџетских средстава. Организациона класификација се означава бројем раздела и главе у буџету и називом корисника. У предложеној одлуци о буџету раздео приказује све расходе и издатке из надлежности директног корисника, носиоца раздела, дакле, расходе и издатке самог директног корисника (са посебно исказаним расходима и издацима ужих организационих јединица у његовој организационој структури), као и расходе и издатке индиректних корисника за које је носилац раздела, у буџетском смислу одговоран. У сваком разделу припадајући расходи и издаци груписани су, по корисницима, у посебне главе, чији су носиоци директни корисник и индиректни корисници из његове надлежности, али и уже организационе јединице у његовом саставу. Прелазак на нови (програмски) модел буџетирања, од доношења буџета за 2015. годину на свим нивоима власти, подразумевао је истовремено и увођење у буџет програмске класификације расхода и издатака, поред постојећих, раније примењиваних класификација. Програмска класификација, која је у систем јединствене буџетске класификације уведена изменама Закона о буџетском систему из 2006. године, а у примени је од доношења буџета на свим нивоима власти за 2015. годину, намењена је за разврставање расхода и издатака буџета по програмима корисника буџетских средстава. Према дефиницији из члана 2. тачка 58. Закона о буџетском систему, програм представља "скуп мера које корисници буџетских средстава спроводе у складу са својим кључним надлежностима и утврђеним средњорочним циљевима. Састоји се од независних, али тесно повезаних компонената – програмских активности и/или пројеката. Утврђује се и спроводи од стране једног или више корисника буџетских средстава и није временски ограничен". Дакле, програмску структуру, у смислу Закона о буџетском систему, чине програм, програмске активности и пројекти, који су дефинисани чланом 2. овог закона. И Упутством за израду програмског буџета, које је сачинило Министарство финансија, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина (СКГО), дефинисана је програмска структура, коју чине програми, као највиша програмска категорија и програмске активности и пројекти, као ниже програмске категорије, према којима се групишу (класификују) расходи и издаци, при чему се сваки програм састоји од

независних, али међусобно повезаних компоненти (програмске активности и пројекти). Сагласно изменама Закона о буџетском систему из 2015. године, саставни део програмског буџета треба да постану родно одговорни циљеви, родни индикатори учинка, исхода и резултата, који се дефинишу са циљем да се прикаже очекивани допринос програма, програмске активности или пројекта остваривању родне равноправности. Док су за приходну страну буџета релевантне економска класификација прихода и примања и класификација према изворима финансирања, која "повезује изворе финансирања са конкретним расходима и издацима", дотле се на расходну страну буџета односе све прописане класификације у оквиру система јединствене буџетске класификације, дакле економска класификација расхода и издатака и све друге класификације које чине прописани стандардни класификациони оквир за буџетски систем.

Из средстава буџета планиране су све категорије текућих расхода, изузев амортизације (категорија 43), коју су раније индиректни буџетски корисници, који остварују сопствене приходе и по закону имају право коришћења и расподеле сопствених прихода, планирали из додатних прихода. Међутим, према важећим прописима који уређују начин исказивања расхода амортизације у годишњим финансијским извештајима буџетских корисника, индиректни буџетски корисници који воде пословне књиге и састављају годишњи финансијски извештај у складу са Законом о буџетском систему и Уредбом о буџетском рачуноводству ("Службени гласник РС", бр. 125/03 и 12/06 и 27/2020), као и осталим подзаконским актима којима се уређује буџетско рачуноводство, дужни су да обрачунати износ исправке вредности нефинансијске имовине у целости искажу на терет капитала, односно не исказују расход амортизације и употребе средстава за рад.

Из средстава буџета, а у складу са предлозима корисника, планиране су и категорије класе 5 (издаци за нефинансијску имовину) и класе 6 (издаци за финансијску имовину).

У погледу нижег нивоа економске структуре расхода и издатака планираним средствима за финансирање потрошње у 2025. години највеће је учешће за коришћење услуга и роба, затим расхода за улагања у основна средства и расхода запослене.

3.1 Расходи за запослене, који су према економској класификацији расхода и издатака у Правилнику о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем прва категорија у оквиру класе 4, која је означена шифром 41, а обухвата плате, додатке и накнаде запослених, социјалне доприносе на терет послодавца, накнаде у натури и накнаде за запослене, социјална давања запосленима, награде запосленима и остале посебне расходе (шифре економске класификације 411, 412, 413, 414, 415, 416 и 417), планирани су у износу 149.374.894,00 динара.

При планирању масе средстава за плате запослених код корисника буџета у 2025. години, које, у смислу прописане економске класификације расхода и издатака, обухватају расходе за **плате, додатке и накнаде запослених (зараде) и социјалне доприносе на терет послодавца** (којима су у економској класификацији расхода и издатака додељене шифре 411 и 412), у потпуности су уважене смернице за планирање ове врсте расхода, дате у Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2025. годину и пројекција за 2026. и 2027. год.

Такође ће се планирана маса за плате увећати и по основу увећања минималне цене рада, минулог рада, прековременог рада, повећања коефицијената услед напредовања радника.

Колико је важно на овај начин планирати плате говори и упозорење у Упутству, али и у Закону, да уколико локална власт не планира у својим одлукама о буџету за 2025. годину и не извршава укупна средства за обрачун и исплату плата на наведени начин, министар надлежан за послове финансија може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се висина средстава за плате не усклади са наведеним ограничењем.

Осим што локална власт мора да поштује дати начин планирања плата запослених у јавном сектору, Упутством које је донео министар финансија дато је и друго "ограничење" при планирању плата у буџету за наредну годину, с обзиром на "инструкцију" да општине "не могу да планирају средства за плате за број запослених који је већи од утврђеног броја у Закону о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору и обезбеђених средстава у буџету јединице локалне самоуправе, у складу са одредбама Закона .

Упутством је, поред тога, препоручено да остале економске класификације у оквиру категорије 41 треба "планирати крајње рестриктивно". Изузетак су, међутим, награде запосленима и остали посебни расходи (економска класификација 416), у које су сврстане и божићне и друге врсте награда и бонуса, који се и не планирају у 2025. години, с обзиром на то да је Упутством министра одређено да "као и у претходним годинама, и у буџетској 2025. години, не треба планирати обрачун и исплату поклона у новцу,

божићних, годишњих и других врста награда, бонуса и примања запослених ради побољшања материјалног положаја и побољшања услова рада предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти", као и друга примања по Закону о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 и 95/2018), осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2025. години. У 2025. години могу се планирати новчана давања деци запослених за Нову годину у виду новчане честитке у износу од 3.000,00 динара.

3.2 Коришћење услуга и роба, у смислу Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, подразумева трошење средстава којима се финансирају: стални трошкови, трошкови путовања, услуге по уговору, специјализоване услуге, текуће поправке и одржавање и материјал, а којима су у прописаној економској класификацији расхода додељене шифре: 421, 422, 423, 424, 425 и 426. За тако одређено коришћење услуга и роба, овим предлогом одлуке планирана су средства у износу од 242.053.000,00 динара. Руководећи се препорукама за планирање категорије 42 у Упутству министра финансија, сагласно којима "у оквиру групе конта која се односе на куповину роба и услуга, потребно је реално планирати средства за ове намене у 2025. години, водећи рачуна да се не угрози извршавање сталних трошкова...", ови расходи су планирани реално, за све директне и индиректне кориснике буџета општине, али до нивоа који неће угрозити њихово редовно функционисање (већи расходи у оквиру ове категорије одобрени су код појединих корисника само за сталне трошкове).

Стални трошкови,421 по Контном плану за буџетски систем, обухватају комуналне и друге трошкове по рачунима јавних и јавних комуналних предузећа за извршене услуге: енергетске (услуге за електричну енергију и трошкове грејања), комуналне и услуге комуникација (фиксни и мобилни телефон, телефакс, интернет, РТТ услуге и друго), затим трошкове платног промета и банкарских услуга и трошкове осигурања имовине (зграда, возила и опреме) и запослених, који ће бити финансирани код свих корисника буџета, као и закуп имовине и опреме. Планирана средства износе 62.055.000,00 дин.

Трошкови путовања,422 - планираним средствима финансираће се трошкови службених путовања у земљи и у иностранство, односно трошкови дневница (исхране), трошкови превоза, смештаја и остали трошкови на службеном путу (најчешће ради учешћа на стручним семинарима, саветовањима, сајмовима), а затим и други трошкови путовања (трошкови путовања у оквиру редовног рада и остали трошкови транспорта) које буду имали корисници буџета. Планирана средства износе 26.965.000,00 дин.

Услуге по уговору,423 у које су, према економској класификацији расхода и издатака, сврстане административне и компјутерске услуге, услуге образовања и усавршавања запослених, услуге информисања, стручне услуге,услуге надзора и консултантске услуге, репрезентација и остале опште услуге, планиране су у износу од 59.033.000,00 динара.

Специјализоване услуге,424 (у које су сврстане пољопривредне услуге, услуге образовања, културе и спорта, медицинске услуге, природних површина, услуге очувања животне средине, геодетске услуге, као и остале специјализоване услуге) подразумевају ангажовање спољних сарадника, хонорараца за услуге у реализацији значајних пројеката из разних области, које нису стандардно класификоване у Контном плану, а појединачно се различито, то јест нестандартно, исказују код буџетских корисника. Планирана средства износе 15.130.000,00 дин.

За текуће поправке и одржавање,425 планирана су средства у износу од 57.220.000,00 динара. Овим средствима ће се финансирати поправке и одржавање опреме (намештаја, електричне и електронске опреме, административне опреме, возног парка, остале опреме), као и поправке и одржавање пословног простора, зграда, објеката и путева (зидарски, столарски, молерски, водоинсталатерски, електричарски и слични радови), које користе директни и индиректни корисници буџета општине. Посебан акценат се ставља и знатна средства се одвајају за адаптацију путне инфраструктуре на територији целе општине, зимско одржавање, некатегорисане путеве, атарске путеве, односно текуће одржавање путева у износу од 46.000.000,00 дин.

За материјал,426 који обухвата административни материјал, материјал за пољопривреду, образовање и усавршавање запослених, за саобраћај, за очување животне средине, материјал за одржавање хигијене и угоститељство, материјал за насип атарских путева,материјал за зимско одржавање путева (со и ризла), материјал за посебне намене и друго, планирана су средства у износу од 21.650.000,00 динара, а намењена су за финансирање набавке стручне литературе, канцеларијског и другог потрошног материјала, за потребе директних корисника буџета општине.

3.3. Отплата кредита и камата планирани су у укупном износу од 26.000.000,00 динара, а односе се на отплату главнице кредита домаћим банкама у износу од 21.000.000,00 дин. и отплате камате по основу кредита у износу од 5.000.000,00 дин.

3.4. Субвенције се додељују према посебним одлукама Скупштине општине, програми пословања, односно програми редовне делатности и инвестиционих програма, у износу од 32.450.000,00 дин.

3.5 Донације, дотације и трансфери, који према прописаној економској класификацији расхода и издатака (на 4. нивоу класификације) могу да буду текући или капитални, планирани су у укупном износу од 56.002.524,00 динара. Планирана средства за ову категорију расхода (чија је економска шифра 46) највећим делом, намењена су за **трансфере осталим нивоима власти** (економска класификација 463), којима се обезбеђује финансирање корисника другог нивоа власти са подручја општина: основних школа, средња школа и установа у области здравства и социјалне заштите, које су индиректни корисници републичког буџета, а мањим делом за **остале дотације и трансфере**.

3.6 Социјално осигурање и социјална заштита, у смислу Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, обухватају права из социјалног осигурања и накнаде за социјалну заштиту из буџета (чија је шифра економске класификације 472), а подразумевају законом поверене послове и активности из области социјалне заштите, за које су планирана средства у износу од 25.932.000,00 дин. Планираним средствима за ове намене финансирају се услуге социјалне заштите и материјална подршка корисницима у области социјалне заштите, утврђена Законом о социјалној заштити.

3.7 Остали расходи, који према прописаној економској класификацији имају шифру 48, а обухватају: дотације невладиним организацијама, порезе, обавезне таксе, казне, пенале и камате, новчане казне и пенале по решењу судова, накнаду штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока и накнаду штете за повреде или штету нанету од стране државних органа, планирани су у износу од 40.388.000,00 динара.

Када су расходи у оквиру ове категорије у питању, препорука је министра у Упутству за припрему Одлуке о буџету локалне власти за 2025. годину да "остале расходе, такође, треба планирати у складу са рестриктивном политиком, с тим што је расходе за новчане казне и пенале по решењу судова, услед недовољног износа средстава за ову намену, могуће повећати "смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи".

У планираним средствима за остале расходе највеће учешће имају дотације невладиним организацијама, док је остатак средстава планиран за новчане казне и пенале по решењу судова-, порезе, обавезне таксе, казне, пенале и камате, накнаду штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока и накнаду штете за повреде или штету нанету од стране државних органа.

Планираним средствима за **дотације невладиним организацијама** обезбедиће се дотације у области спорта, којима ће се финансирати програмске активности спортских клубова, односно организација са територије општине Жагубица, у складу са Правилником о начину и поступку доделе средстава из буџета општине Жагубица за реализацију програма којима се остварују потребе и интереси грађана у области спорта, доделе средстава из буџета општине за годишње и посебне програме спортских организација.

У области културе дотацијама ће се финансирати програми и пројекти у овој области у складу са планом и програмом, критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета.

Дотације којима се финансира редован рад политичких странака, које имају одборнике у Скупштини општине Жагубица, планирају се у складу са Законом о буџетском систему, и дотације за финансирање политичке кампање.

У планираним средствима за ову групу расхода садржана су и средства за дотације верским заједницама, којима ће се финансирати, у складу са законом, односно Правилником о начину, мерилима и критеријумима за избор пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета општине Жагубица.

Дотацијама у области социјалне заштите, финансираће се програми унапређења социјалне заштите, које реализује Црвени крст општине Жагубица.

3.8 Средства резерве, која су распоређена у разделу Општинске управе, планирана су у складу са одредбама Закона о буџетском систему, као део укупних прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за буџетску годину који се у буџету не распоређује унапред, већ се користи за одређене намене током буџетске године, као текућа или стална буџетска резерва, у зависности од намене ових средстава.

Износ средстава текуће и сталне буџетске резерве је законом лимитиран, с обзиром на одредбу члана 69, односно 70. Закона о буџетском систему, сагласно којима се у текућу буџетску резерву издваја највише до 4%, а у сталну буџетску резерву до 0,5% укупних прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за буџетску годину. Сходно томе, за текућу буџетску резерву, која ће се користити за непланиране или недовољно планиране сврхе, планирано је 20.000.000,00 динара, а за сталну резерву, која је, у складу са овим законом, планирана и исказана као посебна апропријација, планирано је 500.000,00 динара, за намене утврђене Законом, дакле, на име учешћа општине у отклањању последица ванредних околности, као што су земљотрес, поплава, суша, пожар, еколошка катастрофа и друге елементарне непогоде, односно други ванредни догађаји који могу да угрозе живот и здравље људи или проузрокују штету већих размера.

3.9 У Контном плану за буџетски систем (који чине економске класификације прихода и примања и расхода и издатака) класом 5 означени су **издаци за нефинансијску имовину**, који, у смислу Закона о буџетском систему, представљају капиталне пројекте.

Капитални пројекти су (чланом 2. тачка 21а овог закона) дефинисани као "пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које су саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса".

Капиталним пројектом се поред изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре сматра и улагање у куповину зграда и објеката, као и другу нефинансијску имовину чији је век трајања, односно коришћења дужи од једне године, независно од тога да ли је капитални пројекат исказан као посебан пројекат унутар програма или као издатак у оквиру одређене програмске активности у буџету.

Капиталним пројектима се, путем изградње и капиталног одржавања грађевинских објеката инфраструктуре и улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, увећава имовина локалне власти.

У складу са Законом о буџетском систему планирани капитални издаци се исказују за три године, у општем делу одлуке о буџету локалне власти, без обзира да ли се капитални пројекти уговарају фазно по годинама или корисник преузима обавезе по уговору који захтева плаћање у више година.

У Општем делу предложене одлуке о буџету, укупни издаци за нефинансијску имовину исказани у посебном прегледу планираних капиталних издатака буџетских корисника за 2025. и наредне две буџетске године, како је одређено чланом 28. Закона о буџетском систему, којим је, како је већ поменуто, ближе уређен садржај буџета (његовог општег и посебног дела и образложења буџета).

Овакав преглед даје могућност корисницима буџета да, поред капиталних издатака за све једногодишње пројекте, односно за пројекте чија реализација траје годину дана, исказу и издатке за вишегодишње капиталне пројекте.

Према економској класификацији издатака у Контном плану за буџетски систем, средства за капиталне пројекте планирају се на контима категорија 51 и 54.

У структури планираних издатака за основна средства највеће је учешће издатака за **зграде и грађевинске објекте** (економска класификација 511), који су планирани у износу од 69.067.607,00 динара, док су **машине и опрема** (економска класификација 512), планирани у износу од 10.541.000,00 динара, планирана и економска класификација 541 у износу од 5.800.000,00 динара а средства ће бити коришћена за експропријацију земљишта.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОСЕБНОГ ДЕЛА БУЏЕТА

Раздео 1 –Скупштина општине Програм 2101-Политички систем локалне самоуправе Програмска активност-0001-Функционисање скупштине

- Позиција 1 (411-Плате, додаци и накнаде запослених-зараде) у износу од 2.026.480,00 динара – предвиђена плата секретара скупштине општине.
- Позиција 2 (412-Социјални доприноси на терет послодавца) износ од 307.014,00 динара- доприноси секретара скупштине.
- Позиција 3 (422-Трошкови путовања) износ од 200.000,00 динара за дневнице и остале трошкове путовања (путарина, паркинг и сл).
- Позиција 4 (423-Услуге по уговору) износ од 5.350.000,00 накнада председника скупштине, накнада за заменика председника скупштине, накнаде одборницима, угоститељске услуге за дан општине.
- Позиција 5 (424-Специјализоване услуге) износ од 50.000,00 динара за часописе, семинаре
- Позиција 6 (426-Материјал) износ од 350.000,00 за административни материјал, бензин , и тд.
- Позиција 7 (481-Дотације невладиним организацијама) износ од 250.000,00 динара за финансирање редовног рада политичких партија.

Одржавање избора за савет МЗ

- Позиција 8 (422-Трошкови путовања) износ од 400.000,00 динара- дневнице члановима
- Позиција 9 (423-Услуге по уговору) износ од 400.000,00 динара – изборна комисија.
- Позиција 10 (426-Материјал) износ од 200.000,00 – штампање листића.

Укупно за раздео 1 – 9.533.494,00 динара.

Раздео 2 –Председник општине Програм-2101-Политички систем локалне самоуправе Програмска активност 0002-Функционисање извршних органа

- Позиција 11 (411-Плате, додаци и накнадае запослених) износ од 4.331.315,00 динара – плата председника, заменика председника општине.
- Позиција 12 (412-Социјални доприноси на терет послодавца) износ 656.195,00 динара за доприносе председника, заменика и помоћника општине.
- Позиција 13 (423-Услуге по уговору) износ од 2.300.000,00 динара-репрезентација, поклони, угоститељске услуге.
- Позиција 14 (424-специјализоване услуге) износ од 50.000,00 динара
- Позиција 15 (426-Материјал) износ 1.000.000,00 динара – административни материјал, канцеларијски материјал, пиће, гориво и тд
- Позиција 16 (451-Субвенције јавним финансијским институцијама) износ 450.000,00 динара – РРА чланарина.

Укупно за раздео 8.787.510,00 динара

Раздео 3-Општинско веће
Програм 2101-Политички систем локалне самоуправе
Програмска активност 0002-Функционисање извршних органа

- Позиција 17 (423-Услуге по уговору) износ од 1.200.000,00 динара- накнаде члановима већа.
- Позиција 18 (426- Материјал) износ од 50.000,00 динара- административни материјал.

Укупно за раздео 3 – 1.250.000,00 динара.

Раздео 4 – Општински правобранилац
Програм 0602-Опште услуге локалне самоуправе
Програмска активност 0004-Општинско правобранилаштво

- Позиција 19 (411- Плате, додаци и накнаде запослених) износ од 1.686.755,00 динара – зарада општинског правобраниоца.
- Позиција 20 (412- Социјални доприноси на терет послодавца) износ од 255.544,00 динара – доприноси општинског правобраниоца.
- Позиција 21 (426– Материјал) износ од 50.000,00 динара – часописи, стручна литература.

Укупно за раздео 4 – 1.992.299,00 динара.

Раздео 5 – Општинска управа

Социјална и дечја заштита
Програм 0902-Социјална и дечија заштита

ПА 0019-Подршка деци и породици

- Позиција 22 (472-Накнада за социјалну заштиту из буџета)износ од 4.000.000,00 динара за стипендије и 9.332.000,00 динара , бесплатни уџбеници за ученике основних школа.

ПА 0020- Подршка рађању и родитељству

- Позиција 23 (472-Накнада за социјалну заштиту из буџета) износ од 4.000.000,00 динара средства су планирана за исплату породиљама које нису у радном односу девет месеци и једнократна новчана помоћ за свако новорођено дете.

ПА 0001-Једнократне помоћи-Комесеријат за избеглице

- Позиција 24 (472-Накнада за социјалну заштиту из буџета)износ од 100.000,00 динара.

ПА 0005-Обављање делатности установа социјалне заштите

Центар за социјални рад

- Позиција 25 (463-Трансфери осталим нивоима власти) износ од 5.505.000,00 динара.

ПА 0016-Дневне услуге у заједници

- Позиција 26 (424-Специјализоване услуге) износ од 6.500.000,00 динара помоћ у кући за стара лица.
- Позиција 27 (472-Накнада за социјалну заштиту из буџета) износ од 1.500.000,00 динара за помоћи грађанима на основу одлуке већа.

-Позиција 28 (481-Дотације невладиним организацијама) износ од 4.500.000,00 динара- удружења из области социјалне заштите.

ПА 0018-Активности црвеног крста

-Позиција 29 (481- Дотације нвладиным организацијама) износ од 5.458.000,00 динара.

Програм 0602-Опште услуге локалне самоуправе

ПА 0001-Функционисање локалне самоуправе

-Позиција 30 (411-Плате, додаци и накнаде запослених) износ од 56.584.099 динара –зараде запослених у општинској управи.

-Позиција 31 (412- Социјални доприноси на терет послодавца) износ од 8.572.492,00 – доприноси запослених у општинској управи.

-Позиција 32 (413- Накнаде у натури) износ од 400.000,00 дин

-Позиција 33 (414-Социјална давања запосленима) износ од 2.500.000,00 динара за отпремнине радника, боловања, солидарну помоћ.

-Позиција 34 (415-Накнаде трошкова за запослене) износ од 3.000.000,00 динара – путни трошкови запослених.

-Позиција 35 (416-Награде запосленима и остали посебни расходи) износ од 1.000.000,00 динара- јубиларне награде запослених, накнада за рад комисија.

-Позиција 36 (421- Стални трошкови) износ од 20.830.000,00 динара: трошкови платног промета 1.000.000,00 динара, енергетске услуге 16.580.000,00 динара, трошкови осигурања 1.300.000,00 динара, услуге комуникација 1.500.000,00 динара, комуналне услуге 300.000,00 динара, остали трошкови 300.000,00 динара, закуп имовине и опреме 100.000,00 динара, остали трошкови 50.000,00 динара.

-Позиција 37 (422- Трошкови путовања) износ 300.000,00 дин, дневнице за службена путовања, путарина, паркинг сл.

-Позиција 38 (423- Услуге по уговору) износ од 14.500.000,00 динара – стручне услуге 900.000,00 динара, Услуге образовања и усавршавања запослених 600.000,00 динара, репрезентација 400.000,00 динара, услуге информисања 400.000,00 динара, компјутерске услуге 1.400.000,00 динара, угоститељске услуге 300.000,00 динара, остале опште услуге 10.500.000,00 динара (озакоњење објекта и ППП).

-Позиција 39 (424- Специјализоване услуге) износ од 700.000,00 динара – геодетске услуге 200.000,00 дин, остале специјализоване услуге 500.000,00 динара.

-Позиција 40 (425 – Текуће поправке и одржавање) износ од 1.500.000,00 динара- поправке на згради општинске управе 500.000,00 дин. одржавање опреме за саобраћај 1.000.000,00 динара.

-Позиција 41 (426- Материјал) износ од 5.300.00,00 динара- канцеларијски материјал 1.000.000,00 динара, стручна литература за редовне потребе запослених 100.000,00 дин, материјал за саобраћај 2.500.000,00 динара, материјал за одржавање хигијене 900.000,00 динара, медицински материјал 100.000,00 динара, материјал зс посебне намене 700.000,00 динара.

-Позиција 42 (463-Трансфери осталим нивоима власти) износ од 200.000,00 динара за Историјски архив.

-Позиција 43 (482-Порези, обавезне таксе, казне и пенали) износ од 200.000,00 динара – регистрација возила

-Позиција 44 (485- Накнада штете-повраћај земљишта) износ од 5.500.000,00 динара. повраћај земљишта и 500.000,00 ујед пса луталице (вансудско поравнање.)

-Позиција 45 (511- Зграде и грађевински објекти) у износу од 500.000,00 динара за уређење општинског дворишта и зграде општинске управе.

-Позиција 46 (512- Машине и опрема) износ од 4.751.000,00 динара- опрема за саобраћај 2.751.000,00 динара, административна опрема 2.000.000,00 динара.

-Позиција 47 (541-Земљиште) износ од 5.000.000,00 динара, средства опредељена за пренамену и куповину земљишта, експропријацију.

- Позиција 48 (464-Учешће општине у мерама активне политике запошљавања) износ од 1.000.000,00 динара – Национална служба за запошљавање-јавни радови.
- Позиција 49 (481- Дотације невладиним организацијама) износ од 1.500.000,00 динара – Асоцијација за развој општине, верке заједнице, Удружење пензионера.

Резерва

ПА 0009-Текућа буџетска резерва

- Позиција 50 (49912-Текућа буџетска резерва) износ од 20.000.000,00 дин.

ПА 0010-Стална буџетска резерва

- Позиција 51 (49911-Стална буџетска резерва) износ од 500.000,00 дин.

ПА 0003-Сервисирање јавног дуга

- Позиција 52(441- Отплата домаћих камата) износ од 5.000.000,00 динара-камата за кредите код домаћих банака.
- Позиција 53 (611- Отплата главнице домаћим кредиторима) износ од 21.000.000,00- кредити код домаћих пословних банака.

Ванредна ситуација

ПА 0014-Управљање ванредним ситуацијама

- Позиција 54 (423 Услуге по уговору) 300.000,00 дин
- Позиција 55 (424 Специјализоване услуге) 100.000,00 дин
- Позиција 56 (425 Текуће поправке и одржавање) 300.000,00 дин
- Позиција 57 (426 Материјал) 500.000,00 дин
- Позиција 58 (512 Машине и опрема) 1.300.000,00 динара.

Програм 0101-Пољопривреда и рурални развој

Програмска активност 0001-подршка и спровођење пољопривредне политике у локалној заједници

- Позиција 59 (423 Услуге по уговору) 2.200.000,00 динара.накнада за стрелце
- Позиција 60 (425-текуће поправкеи одржавање) 300.000,00 динара за поправке противградних станица.
- Позиција 61 (426-Материјал) 1.500.000,00 динара за противградне ракете.
- Позиција 62 (481-Дотације невладиним организацијама) износ од 6.000.000,00 динара- Покрет горана,Општинско удружење пчелара,асоцијација за рурални развој.

Програмска активност 0002-Мере подршке руралном развоју

- Позиција 63 (451-Субвенције) 9.000.000,00 динара -субвенције пољоприведним произвођачима,рад канцеларије за пољопривреду.

Програм 0701-Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура

Програмска активност 0002-управљање и одржавање саобраћајне инфраструктуре

- Позиција 64 (421-Стални трошкови) износо од 4.000.000,00 динара.
- Позиција 65 (422-Трошкови превоза) износ од 600.000,00 динара.
- Позиција 66 (423-Услуге по уговору) износ од 500.000,00 динара.
- Позиција 67 (424-Специјализоване услуге) износ од 1.500.000,00 дин.
- Позиција 68 (425-Текуће поправке и одржавање) износ од 46.000.000,00 динара

- Позиција 69 (426-Материјал) износ од 1.800.000,00 динара.
- Позиција 70 (451-Субвенције) износ од 10.000.000,00 динара.
- Позиција 71 (511-Зграде и грађ.објекти) износ од 1.000.000,00 динара.

ПА 0004-Јавни превоз путника

- Позиција 72 (422 Трошкови путовања) 25.000.000,00 динара средства издвојена за бесплатни превоз грађана на територији општине Жагубица, превоз ученика основних и средње школе.

ПА 0005-Унапређење безбедности саобраћаја

- Позиција 73 (511-Зграде и грађ.објекти) износ од 280.000,00 динара.
- Позиција 74 (512-Машине и опрема) износ од 2.220.000,00 динара.

Пројекат 0701-7004-Реконструкција путне инфраструктуре у насељу Брезница

- Позиција 75 (511- Зграде и грађ.објекти) износ од 55.787.607,00 динара.

Програм 0401-Заштита животне средине

Програмска активност 0005- Управљање комуналним отпадом

- Позиција 76 (421-Стални трошкови) износ од 15.000.000,00 динара- изношење смећа са територије општине- ФЦЦ Еко

Програм 1102 – Комунална делатност

Програмска активност 0002- Одржавање јавних зелених површина

- Позиција 77 (421 Стални трошкови) износ од 2.600.000,00 динара
- Позиција 78 (423 Услуге по уговору) износ од 200.000,00 динара
- Позиција 79 (425-Текуће поправке и одржавање) износ од 400.000,00 динара.

Програмска активност 0003- Одржавање чистоће на површинама јавне намене

- Позиција 80 (421 Стални трошкови) износ од 2.100.000,00 дин.-чишћење улица и тргова по насељима.
- Позиција 81 (423 Услуге по уговору) 300.000,00 дин.
- Позиција 82 (424 Специјализоване услуге) 200.000,00 дин
- Позиција 83 (425 Текуће поправке и одржавање) 300.000,00 дин.
- Позиција 84 (426-Материјал) 2.300.000,00 дин.

Управљање заштитом животне средине

- Позиција 85 (423 Услуге по уговору) 300.000,00 дин
- Позиција 86 (424 Специјализоване услуге) 500.000,00 динара
- Позиција 87 (425 Текуће поправке и одржавање) 2.500.000,00 динара:

Праћење квалитета елемената животне средине

- Позиција 88 (424-Специјализоване услуге) износ 500.000,00 динара.

-Позиција 89 (481-Дотације невладиним организацијама) износ од 1.000.000,00 динара-удружења из области екологије.

Програм 0501-Енергетска ефикасност

Програмска активност 0001- Енергетски менаџмент

-Позиција 90 (451-Субвенције јавним нефинансијским предузећима) износ од 3.000.000,00 динара – субвенције физичким лицима за замену столарије и побољшање енергетске ефикасности.

Програм 1101-Становање, урбанизам и просторно планирање

Програмска активност 0003 – Управљање грађевинским земљиштем

-Позиција 91 (423 Услуге по уговору) 3.000.000,00 дин.

-Позиција 92 (424 Специјализоване услуге) 1.000.000,00 дин.

-Позиција 93 (511 Зграде и грађевински објекти) 11.500.000,00 дин.

-Позиција 94 (541 Земљиште) 800.000,00 динара,

Средства на овим позицијама су опредељена за управљање грађевинским земљиштем, пројектну документацију и сл.

Програм 0602-Комуналне делатности

Програмска активност 0008- Управљање и снабдевање водом за пиће

-Позиција 95 (541- субвенције) у износу од 10.000.000,00 динара- одржавање водоводне мрежана територији општине Жагубица.

Програмска активност 0001-Управљање/одржавање јавним осветљењем

-Позиција 96 (421-Стални трошкови) у износу од 10.000.000,00 динара.

-Позиција 97 (425-Текуће поправке и одржавање) износ од 2.500.000,00 динара.

-Позиција 98 (426-Материјал) износ од 2.000.000,00 динара.

Програм 1801-Здравствена заштита

Програмска активност 0001-Функционисање установа здравствене заштите

-Позиција 99 (464- Дотације организацијама обавезног социјалног осигурања) износ од 6.000.000,00 динара.

Програм 1301-Развој спорта и омладине

Програмска активност 0001- Подршка спортским организацијама, удружењима, савезима

-Позиција 100 (481-Дотације невладиним организацијама) износ од 12.000.000,00 динара за удружења из области спорта.

Програм 1201 – Развој културе и информисања

Програмска активност 0002- Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва

-Позиција 101 (481-Дотације невладиним организацијама) износ од 3.000.000,00 динара-средства која ће бити додељена конкурсом - културно уметничка друштва и удружења из области културе.

ПА 0004-Јавно информисање

-Позиција 102 (423-Услуге по уговору) износ од 8.000.000,00 динара средства намењена за јавно информисање-конкурс за медије.

Пројекат 1201-7005-РЕКОНСТРУКЦИЈА И ОПРЕМАЊЕ ДОМА КУЛТУРЕ У НАСЕЉУ ИЗВАРИЦА

-Позиција 103 (511-Зграде и грађевински објекти) износ од 8.676.667,00 динара из извора 07-Министарство за бригу о селу, износ од 6.699.480,00 динара из буџета општине.

-Позиција 104(512-Машине и опрема) износ од 300.600,00 динара –Мин.за бригу о селу.

Програм 2003- Основно образовање

Програмска активност 0001-Реализација делатности основног образовања

-Позиција 105 (463-Трансфери осталим нивоима власти) износ од 41.297.524,00 динара од чега:

ОШ „Моша Пијаде „ Жагубица = 20.845.000,00 динара.

ОШ „Јован Шербановић“ Крепољин= 11.660.000,00 динара.

ОШ „Јован Шербановић“ Лазница= 8.792.524,00 динара.

Програм 2004-Средње образовање

Програмска активност 0001-Реализација делатности средњег образовања

-Позиција 106 (463-Текући трансфери осталим нивоима власти) износ од 9.000.000,00 динара- Средња Техничка школа.

ИНДИРЕКТНИ КОРИСНИЦИ БУЏЕТА ОПШТИНЕ ЖАГУБИЦА

Установе културе

Културно просветни центар „Јован Шербановић“ Жагубица у износу од 12.850.000,00 динара.

Завичајни музеј Хомоља у Жагубици у износу од 12.430.000,00 динара

Туристичка организација општине Жагубица износ од 21.540.000,00 динара.

Предшколска установа „Полетарац „Жагубица износ од 65.833.000,00 динара.

Месне заједнице општине Жагубица у износу од 7.280.000,00 динара за функционисање свих 15 месних заједница а на следећи начин:

-Позиција 150 (421-Стални трошкови) износ од 790.000,00 динара-ел енергија,комуналне услуге ,услуге телекомуникација,провизија банке за вођење рачуна.

-Позиција 151 (423- Услуге по уговору) износ од 880.000,00 динара

-Позиција 152 (424- Специјализоване услуге) износ од 610.000,00 динара

-Позиција 153 (425-Текуће поправке и одржавање) износ од 2.100.000,00 динара- поправке атарских путева,насипа,канала...

-Позиција 154 (426- Материјал) у износу од 1.800.000,00 динара за грађевински и остали материјал.

-Позиција 155 (482-Обавезне таксе и казне) износ од 150.000,00 динара

-Позиција 156 (512- Машине и опрема) износ од 950.000,00 динара.

Укупно раздео 5- 679.722.469,00 динара

УКУПНО РАСХОДИ БУЏЕТА:

1+2+3+4+5=701.285.772,00

ЗАКЉУЧАК

Буџет је кључни инструмент помоћу којег извршна власт спроводи своју политику. Тако се планирана политика локалне власти, у великој мери, осликава у буџету те локалне власти, с обзиром на то да буџет представља инструмент за остваривање стратешких и других циљева који су садржани у развојним и другим планским документима.

Буџет је, у смислу Закона о буџетском систему, свеобухватан план прихода и примања и план расхода и издатака, а Одлука о буџету је одлука којом се процењују приходи и примања и утврђују расходи и издаци за једну или три године.

Посматрајући буџет само као план како ће се прикупљати и трошити средства којима Општина подмирује јавне потребе, односно извршава обавезе и функције из своје надлежности (што буџет у својој суштини и јесте), могућа је оцена да је буџет општине Жагубица за 2025. годину у складу са извршењем за прва три квартала 2024. Године и пројекцијом прихода и расхода за последњи квартал у 2024. години, увећан за 7,6% по Упуству за израду буџета локалне власти за 2025. годину.

С обзиром на законом установљено начело јавности и његову конкретизацију у члану 42. став 4. Закона о буџетском систему, а што подразумева обавезу упознавања грађана са Нацртом одлуке о буџету, настојало се да буџет Општине за наредну годину буде јасан и за ширу јавност разумљив документ кроз израду Грађанског буџета.

Како је већ речено, предложени буџет општине Жагубица за 2025. годину припремљен је на начин и у форми које прописује Закон о буџетском систему и подзаконски и други општи акти. Форму буџета (који, поред акта о буџету, обухвата и образложење) прописује члан 28. Закона о буџетском систему. Тако се, према овом члану Закона, буџет састоји из општег и посебног дела и образложења са програмским информацијама. У општем делу буџета садржане су одредбе које дају основне информације о приходима и расходима буџетских корисника, односно податке о укупним приходима и расходима, њиховој структури и о финансијском резултату. Такође, општи део буџета садржи и податке о планираним капиталним издацима за буџетску и наредне две године, приказане у прегледу буџетских корисника са припадајућим капиталним пројектима. У посебном делу буџета исказују се финансијски планови директних корисника, у складу са прописаним класификацијама. Истим чланом овог закона одређено је и да образложење буџета садржи образложење општег дела буџета и програмске информације, које су уведене као саставни део образложења у циљу унапређења програмског модела буџета.

У планирању потрошње за 2025. годину узета су у обзир и пренета неутрошена средства из претходне године, за који је извесно да неће бити утрошена до краја те године.

У поступку израде буџета за наредну годину, размотрени су сви захтеви корисника, односно предлози њихових финансијских планова, али у датим оквирима за планирање, који су одређени Упутством Министарства финансија за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2025. годину и буџет општине Жагубица за 2025. годину морао је да буде рестриктиван. Сви захтеви корисника су потпуности уважени и укључени у буџет, тако да предложеном одлуком планирана су средства у обиму који ће омогућити несметано функционисање свих корисника буџета у 2025. години.

Буџет јесте рестриктиван, али је и социјално одговоран јер се није одустало ни од једног вида, законом установљених, социјалних давања нити су запостављена издвајања за културу, образовање и здравство, дакле, за све оне области које су од непосредног значаја за грађане општине Жагубица.

Рестриктивно планирање потрошње (али до мере која неће угрозити извршавање обавеза и функционисање корисника у наредној буџетској години) захтева и одговорнију и умеренију потрошњу свих корисника буџета.

Оваква структура планиране буџетске потрошње за 2025. годину јасно говори о напору да се и у условима ограничених средстава обезбеди интензивна инвестициона активност.

Саставни део Одлуке о буџету су и табеле Министарства финансије:

Прилог 1- преглед броја запослених и средстава за плате са припадајућим табелама

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ФИНАНСИЈЕ И БУЏЕТ